

Notat:

De kommunale regnskaber 2011

Store driftsoverskud og høje anlægsudgifter

Juni 2012

KREVI.

KREVI præsenterer nu de opdaterede nøgletal for kommunernes økonomiske styring. Denne gang er det kommunernes regnskaber for 2011, der er gjort tilgængelige for alle interesserede i vores benchmarkingredskab på www.krevi.dk.

Dette notat beskriver de centrale tendenser i kommunernes økonomi, som de kan udledes af regnskaberne for 2011.

Resume

2011 er det andet regnskabsår i træk, hvor gennemsnitskommunens samlede skattefinansierede resultat lever op til budgettet. Der er derfor tegn på et kommunalt paradigmeskift i forhold til de foregående ti års budgetoverskridelser.

Den samlede budgetoverholdelse dækker dog over store modsatrettede afvigelser.

På den ene side er driftsoverskuddet i 2011 det største i de 17 år, KREVI har tal for. Årsagen er, at de realiserede serviceudgifter er væsentligt lavere end budgetlagt. Det er værd at bemærke, at 2011 er det første år siden kommunalreformen, hvor ingen kommuner opnår et negativt driftsresultat.

På den anden side har anlægsudgifterne været væsentligt højere end budgetlagt. Nettoresultatet er, at gennemsnitskommunens skattefinansierede regnskabsresultat svarer til det budgetlagte, dvs. et lille underskud. Der er tale om det bedste regnskabsresultat for gennemsnitskommunen i 11 år.

Analyse

KREVI har set på delelementerne i regnskabsresultatet for 2011. Fokus er på de relevante nøgletal for gennemsnitskommunen, dvs. et uvægtet gennemsnit af de 98 kommuner. Først beskrives det samlede skattefinansierede resultat, derefter driftsresultatet i sammenhæng med anlægsudgifterne, og til sidst analyseres forbedringen i driftsresultatet over de seneste fem år.

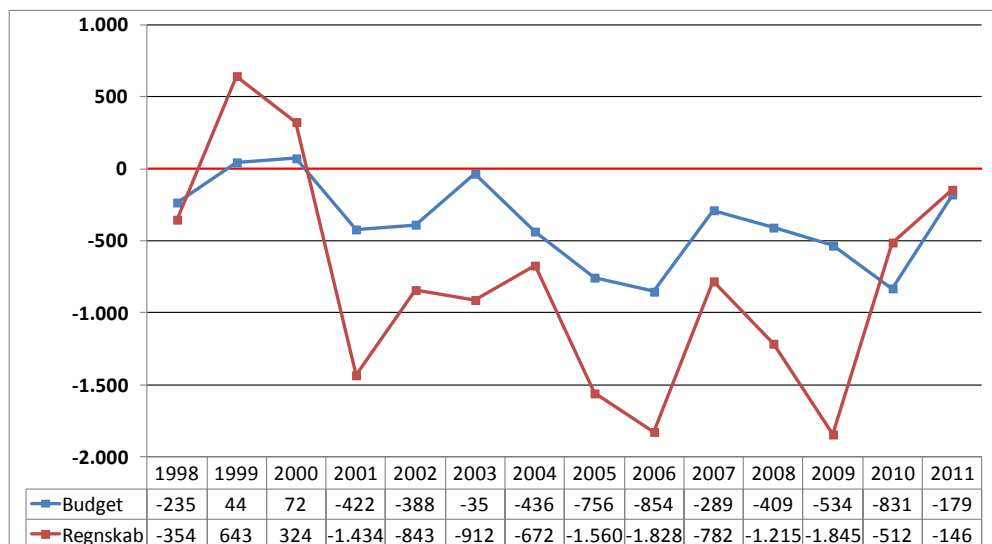

1. Gennemsnitskommunens skattefinansierede resultat

Først retter vi blikket mod gennemsnitskommunens samlede, skattefinansierede resultat (inkl. jordforsyning) - et resultat, der for kommuner, som hverken har særlig stor gæld eller særlig stor formue, gerne skal være i balance set som gennemsnit over årene.

Som det fremgår af figur 1, er gennemsnitskommunen i 2011 meget tæt på at have opnået denne balance - en balance, der også var budgetlagt med. Dette efter i ti år at have leveret regnskabsunderskud på mere end 500 kr. pr. indbygger.

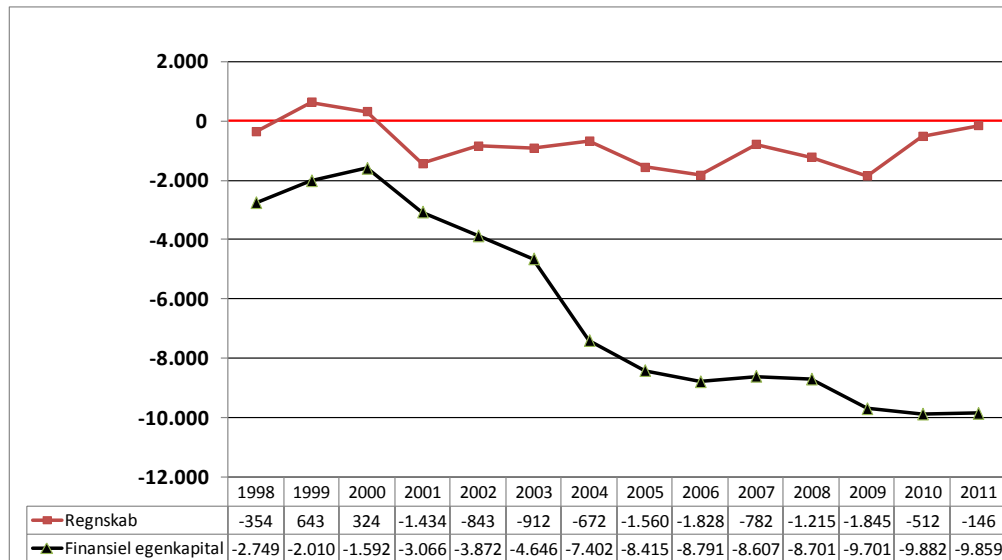
Figur 1. Det skattefinansierede resultat inkl. jordforsyning i gennemsnitskommunen. Budget- og regnskabstal. Kr. pr. indbygger (2012-niveau).

Nøgletallet "finansiel egenkapital" udtrykker en kommunes samlede kort- og langfristede nettoformue eller -gæld. Gennemsnitskommunens finansielle egenkapital har været faldende siden år 2000, men som det fremgår af figur 2, er kurven fladet ud de to seneste år.

Figur 2. Udviklingen i det skattefinansierede resultat inkl. jordforsyning samt den finansielle egenkapital i gennemsnitskommunen. Regnskabstal. Kr. pr. indbygger (2012-niveau).

Note: Vær opmærksom på, at der pga. ændringer i "Budget- og regnskabssystem for kommuner" i visse år, samt op- og nedskrivninger direkte på balancen i kommunernes regnskaber, ikke er fuld sammenhæng mellem gennemsnitskommunens regnskabsresultat og ændringen i finansiell egenkapital.

2. Driftsresultater og anlægsudgifter i gennemsnitskommunen

Det skattefinansierede resultat inkl. jordforsyning kan opdeles i hovedelementer som vist i tabel 1.

Tabel 1. Gennemsnitskommunens skattefinansierede resultat inkl. jordforsyning i regnskab 2011, fordelt på delelementer. Kr. pr. indbygger (2012-niveau).

Nøgletal	Budget 2011	Regnskab 2011	Budget- afvigelse
Driftsresultat	1.636	2.449	813
Nettoanlægsudgifter (ekskl. Jordforsyning)	-1.883	-2.696	-813
Skattefinansieret resultat	-247	-247	0
Resultat vedr. jordforsyning	68	101	33
Skattefinansieret resultat inkl. jordforsyning	-179	-146	33

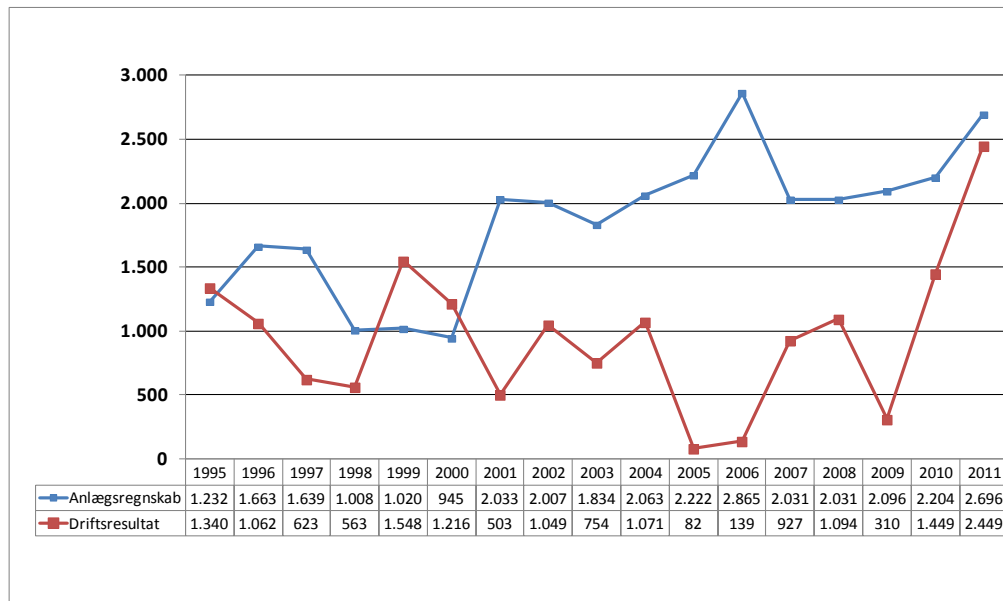
Det fremgår, at den lille samlede budgetafvigelse på 33 kr. pr. indbygger dækker over to store modsatrettede afvigelser. På den ene side er driftsoverskuddet væsentligt større end budgetteret, og på den anden side har gennemsnitskommunen brugt væsentligt flere penge på anlæg end oprindeligt budgetteret.

Driftsoverskuddet på 2.449 kr. pr. indbygger er det største i de 17 år, KREVI har tal for. Det store overskud skyldes hovedsagligt en hård opbremsning i serviceudgifterne, som er 905 kr. mindre end budgetlagt målt i kr. pr. indbygger.

Udviklingen i gennemsnitskommunens skattefinansierede driftsresultat og nettoanlægsudgifter kan ses i figur 3.

Figur 3. Anlægsregnskaber (netto) og driftsresultater i gennemsnitskommunen. Kr. pr. indbygger (2012-niveau).

Af tabel 2 fremgår, hvordan kommunerne fordeler sig i forhold til gennemsnitsbilledet med positive budgetafvigelser for driftsresultatet og negative budgetafvigelser for nettoanlægsudgifterne:

Tabel 2. Kommunernes fordeling med hensyn til budgetafvigelser for hhv. driftsresultat og nettoanlægsudgifter.

		Budgetafvigelse for driftsresultatet		
		Negativ	Positiv	I alt
Budgetafvigelse for nettoanlægsudgifterne	Negativ	13 kommuner	61 kommuner	74
	Positiv	7 kommuner	17 kommuner	24
	I alt	20	78	98

Det fremgår, at 78 ud af 98 kommuner har realiseret et større driftsoverskud end budgetteret, mens 74 ud af 98 kommuner har brugt flere penge på

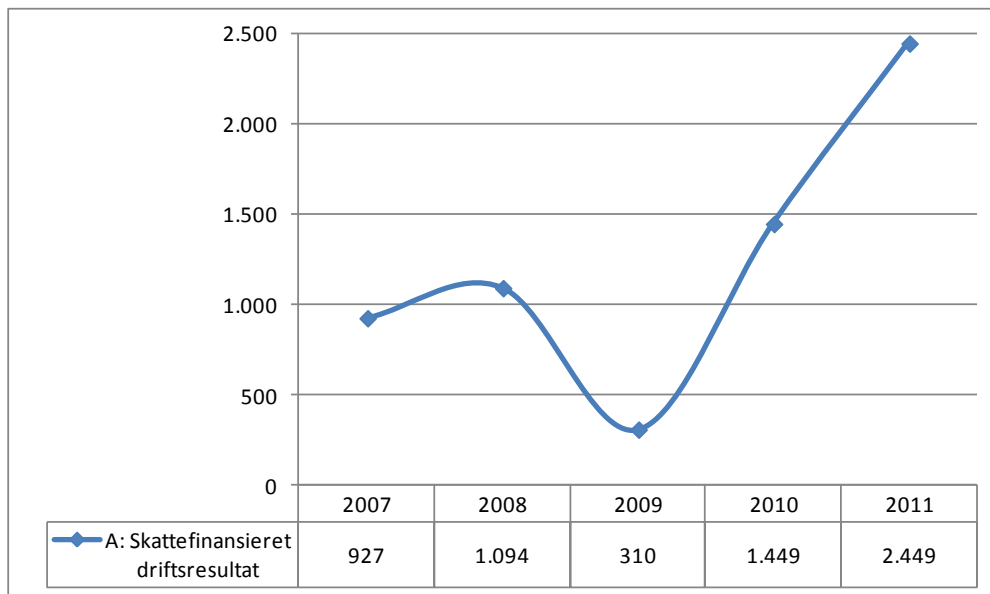
anlæg, end de havde planlagt i budgettet. 61 kommuner følger hovedtendensen på begge parametre. Blandt de 61 kommuner er driftsresultatet i gennemsnit 1.129 kr. højere end budgetteret pr. indbygger, mens anlægsudgifterne er 1.321 kr. større. Kun syv kommuner går imod strømmen på begge parametre.

3. Udviklingen i kommunernes driftsresultater

Som nævnt er driftsresultatet for 2011 markant i sammenligning med tidligere år. Figur 4 zoomer ind på udviklingen i gennemsnitskommunens driftsresultat i perioden efter kommunalreformen.

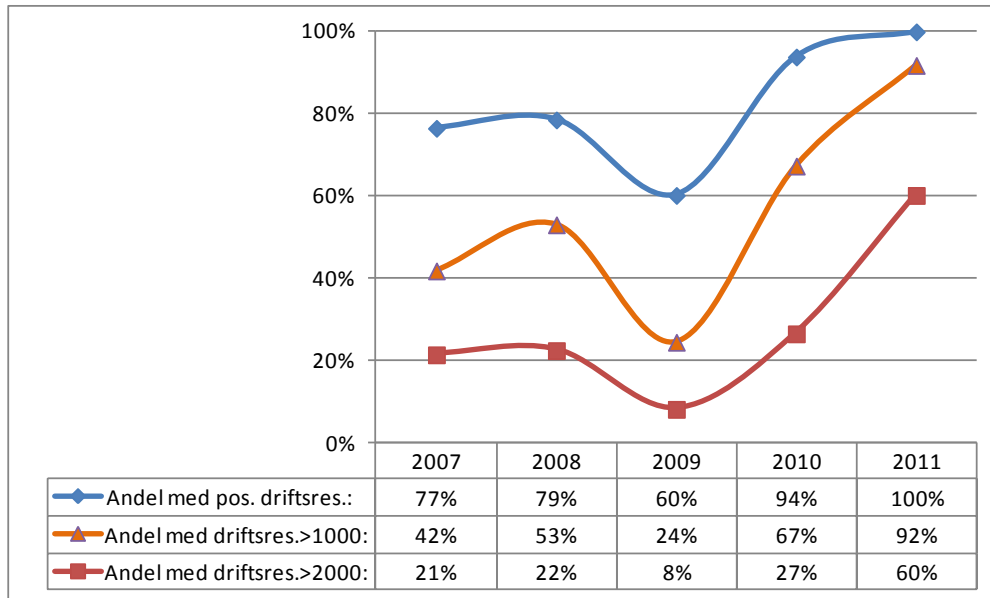
Figur 4. Gennemsnitskommunens skattefinansierede driftsresultat. Regnskabstal. Kr. pr. indbygger (2012-niveau).

For at illustrere spredningen i kommunernes driftsresultater har vi i den efterfølgende figur 5 vist, hvor stor en andel af kommunerne, der i de enkelte år opnår driftsoverskud af forskellige størrelser.

Figur 5. Det skattefinansierede driftsresultat - andelen af kommuner med driftsoverskud af forskellige størrelser. Regnskabstal. Kr. pr. indbygger (2012-niveau).

Det fremgår, at andelen af kommuner med et driftsoverskud på mere end 2.000 kr. pr. indbygger er steget fra otte procent i 2009 til 60 procent i 2011. Tilsvarende er andelen af kommuner med et driftsoverskud på mere end 1.000 kr. steget fra 24 procent i 2009 til 92 procent i 2011. Og for første gang siden kommunalreformen kommer ingen kommuner ud af et regnskabsår med et negativt driftsresultat.